

Drogie Koleżanki i Koledzy

Szanowni Goście,

Mam ogromny zaszczyt, w imieniu własnym oraz jako przedstawicielka Zespołu ds. Kobiet przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, dzięki zaproszeniu Pana Prezesa NRA adw. Przemysława Rosatiego, zadedykować kilka zdań p. sędziemu Ferdynandowi Rymarzowi, w związku z przyznaniem Mu medalu Bene Merentibus – „dobrze zasłużonym”, znanego w środowisku adwokackim jako „medal Prezesek NRA”. Medalu, który zapewne nie powstałby, gdyby Pan sędzia nie przywołał do rzeczywistości pomysłu jego stworzenia.

W kwietniu 2020 roku p. sędzia Ferdynand Rymarz podzielił się z Zespołem ds. Kobiet przy Naczelnej Radzie Adwokackiej autorską myślą stworzenia medalu okolicznościowego upamiętniającego wybitne adwokatki w sposób niewątpliwie kierunkujące bieg historii Adwokatury Polskiej. Wśród nich wymienił pierwszą polską adwokatkę – Helenę Wiewiórską oraz dwie prezeski NRA – adw. Marię Budzanowską oraz adw. Joannę Agacką – Indecką. Pan sędzia, prywatnie kolekcjonujący medale okolicznościowe poświęcone środowiskom prawniczym, zauważył, że żaden z medali, niezależnie od okazji ich powstania, nie przedstawia wizerunku kobiet bądź też w żaden sposób nie eksponuje wpływu adwokatek na dzieje Adwokatury, mimo tego, że wpływ ten jest znaczący i oczywisty.

Jako Zespół ds. Kobiet podjęłyśmy się realizacji tej inicjatywy i staraniem ówczesnej Przewodniczącej Zespołu Wicedziekan ORA Warszawa adw. dr Katarzyny Gajowniczek - Pruszyńskiej uzyskałyśmy od Prezydium NRA poprzedniej kadencji akceptację dla tego pomysłu. Pan sędzia Ferdynand Rymarz służył nam wsparciem i radą podczas projektowania medalu, dzieląc się swoją przeogromną wiedzą w tej dziedzinie. W toku prac, ze względów technicznych oraz dla zapewnienia spójności koncepcji, projekt ograniczony został do wizerunków dwóch adwokatek – wcześniej wspomnianych prezesek NRA.

Starania Zespołu o akceptację projektu medalu i prace nad jego powstaniem zbiegły się w czasie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 października 2020 roku i masowymi protestami w obronie praw kobiet krzywdzonych tym rozstrzygnięciem. W piśmie do Prezydium NRA pisałyśmy, że ledwie sto lat temu uzyskałyśmy prawa wyborcze, a dzisiaj zmuszone jesteśmy do przypominania o fundamentalnych prawach kobiet. W takiej sytuacji wybicie medalu Prezesek nabrało dla nas dodatkowego znaczenia – symbolicznego okazania solidarności i szacunku wobec adwokatek – kobiet wolnych, niezależnych i odważnie manifestujących swoje wartości, adwokatek walczących o prawa człowieka, ale i adwokatek współtworzących samorząd w pełni uwzględniający zdanie kobiet. Prezeski NRA były i wciąż pozostają odzwierciedleniem tych wartości i postaw. Jako żelazne tego potwierdzenie na rewersie medalu widnieje napis „Prezeskom NRA – za odwagę i niezależność”.

Autor pomysłu wybicia tego medalu wielokrotnie okazywał, jak odwaga i niezależność są bliskimi mu wartościami.

Pan sędzia Ferdynand Rymarz piastował w czasie swojej aktywności zawodowej wiele istotnych funkcji, jako adwokat został wybrany sekretarzem ORA Lublin, był członkiem NRA. Współtworzył w latach 90-tych niezależną prokuraturę, pełnił urząd sędziego Trybunału Konstytucyjnego, przewodniczył Państwowej Komisji Wyborczej. Adwokatom szczególnie drogi jest Jego obszerny dorobek publicystyczny, w którym Pan sędzia jawi się nie tylko jako znawca i pasjonat historii Adwokatury, ale też dzierżyciel lekkiego pióra, dzięki czemu w sposób niezwykle ciekawy i przystępny opisuje wydarzenia ważne dla nas, adwokatek i adwokatów, co pozwala kolejnym rocznikom adwokackim wiedzieć, pamiętać i rozumieć postawy adwokatów, ich rolę i wpływ na losy państwa i społeczeństwa na przestrzeni historii.

Powszechnie znana i podziwiana, nie tylko w kręgach adwokackich, jest także działalność pana sędziego z okresu przemian ustrojowych końca XX wieku. Kierując się wartościami przyświecającymi adwokaturze – odwagą, niezłomnością, poczuciem sprawiedliwości – własnymi działaniami zapisał się na kartach historii i dał wzór do naśladowania kolejnym pokoleniom adwokatek i adwokatów.

Jednym z takich niezapomnianych działań Pana sędziego była jego reakcja na zmuszenie adw. Marii Budzanowskiej do rezygnacji z funkcji prezesa NRA w latach 80.-tych. W geście solidarności z prezes Budzanowską jako jedyny zrezygnował z członkostwa w NRA. Wiązało się to dla Pana sędziego nie tylko z pozbawieniem się funkcji w naczelnym organie adwokatury, utratą osiągniętego wieloletnią pracą miejsca w strukturach samorządowych, ale także stworzeniem podłoża dla skierowanych przeciwko niemu działań represyjnych ze strony reżimu komunistycznego. Jak opisywali tę sytuację Mieczysław Czekaj i Andrzej Ślaski, było to „wyrazem bezkompromisowości Freda w sprawach fundamentalnych i świadectwem jego już akcentowanej osobistej odwagi.” Postawa Pana sędziego Ferdynanda Rymarza wynikała z niezależności myślenia i wierności wyznawanym wartościom, stanowiła publiczne okazanie niezgody na niesprawiedliwość z pełną świadomością konsekwencji osobistych, była wyrażeniem szacunku i oddania dla drugiego człowieka, wreszcie – po prostu aktem ludzkiej przyjaźni.

Cieszymy się, że medal kobiet Prezesek NRA zostanie przyznany mężczyźnie, który zawsze czuł i wyrażał potrzebę dostrzeżenia i upamiętnienia roli adwokatek w funkcjonowaniu Adwokatury, który w akcie solidarności z adwokatką potrafił zaryzykować tak wiele, który od lat swobodnie i naturalnie używa feminatywów wobec zawodów prawniczych, i wreszcie który mnie, wypowiadającej te słowa, przez lata wspierał i doceniał, będąc zawsze gotowym do podzielenia się swoją ogromną wiedzą, doświadczeniem i dorobkiem, ilekroć go o to poprosiłam.

Za to wszystko, ja wraz z całą Adwokatą, bardzo serdecznie Panu sędziemu dziękujemy.